

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiactér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 170 sz.

1934 Junius 21

Csütörtök

9

A külügyminiszter nyilatkozik az Erdélyi Magyarorság bucurestii munkatársának

Titulescu: Egy lépéssel ismét közelebb jutottunk a középeurópai és a balkáni békéhez

Bucuresti, junius 19.

Lapunk bucurestii munkatársának Seidner Imre hírlapírónak kedves és érdekes beszélgetése folyt le Titulescu külügyminiszterrel. A külügyminiszteriumban, ahol a kisan-tant tanácskozásai folynak megjelentek az újságírók is, többek között lapunk munkatársa is Seidner Imre. Titulescu genfi ismerőseként üdvözölte a "Magyarság" bucurestii munkatársát. Munkatársunknak Titulescu a következőket mondotta:

— Ha már itt találkozunk, mutatok magának egy genfi emléket. Azzal a minisz-

ter beinvitálta államtitkára dolgozószobájá- az újságíró és megmutatta neki azt a gyö- nyörű fényezett asztalt, amelyet a genfi Ho- tel de Berges küldött ajándékba Titulescu külügyminiszternek. Az asztal arról neveze- tes, hogy Titulescu dolgozószobájában állott és azon írta alá tíz évvel ezelőtt a három kisan-tant állam külügyminisztere a szövetségi szerződést. Bucurestii munkatársunk a következő kérdést intézte a külügyminiszter hez:

— Ilyen ritka alkalomnak, mint a kis- antant konferencia, kell közbejőnnie, hogy

ittthon láthassuk Kegyelmes uramat.

— Ünnepelesen megígérem — mondot- ta a külügyminiszter, hogy a jövőben nem kell Genfben fáradnia, hanem ittthon gyakran megtalálhat.

— Hogy van megelégedve Excellenciád a konferencia eredményével — kérdezte az újságíró tovább.

— Nagyon meg vagyok elégedve — mondotta a külügyminiszter, — mert egy lépéssel megint előbbjutottunk Középeuró- pa és a Balkán konszolidációja felé.

Barthou utazásának célja a szövetségesek összekovácsolása

„Ha Párisban esik, Bucurestiben is kinyitják az esernyőt”

London, junius 19.

A Reuter iroda jelentése szerint Bar- thou francia külügyminiszter balkáni utjá- nak főcélja Franciaország keleti szövetsége- seivel való viszony megszilárdítása. Ennek keretében a következő kérdéseket vitatják meg: 1. Az osztrák probléma, 2. Az olasz- magyar-osztrák gazdasági egyezmény és 3. a leizerelési tárgyalások kudarca esetén a

kölcsönös védelmi egyezmény.

Érthető hogyha Barthou konferenciáit a román fővárosban kezdi meg, ahol román mondás szerint: „ha Párisban esik az eső, Bucurestiben kinyitják az esernyőt”. A francia külügyminiszter egy nemzetet sem akar bekeríteni — hangsúlyozza a jelentés — de célja megakadályozni a leszerelt álla- mok felfegyverkezését.

elkezdődni, arra azonban senki sem számí- tott, hogy egy teljes hónappal hamarabb ke- rüljön sor erre. Ausztriából ugyancsak azt jelentik, hogy az ország déli részein ott is megkezdtek az aratást.

Junian hazaérkezett

Bucuresti, junius 19.

Tegnap érkezett meg a fővárosba Gri- gore Iunian, a radikális parasztpárt vezére.

Menekül a bolíviai hadsereg

London, junius 19.

A bolíviai hadsereg fejvesztetten mene- kült. Londoni jelentések szerint a menekül-ő hadsereg 600 halottat és rengeteg sebesültet hagyott hátra.

Inflációt követel a nemzeti-parasztpárt

Bucuresti, junius 19.

Lupu és Mihalache Vaslui-ban nagysza- básu politikai beszédet mondtak, amelyen az inflációt hangoztatták. Különösen Miha- lache hangsúlyozta azt, hogy az országla- kosságához viszonyítva Románia bankjegy- állományát három-négyszeresére kellene fe- emelni.

Diszgyűlésen ünneplik a parlamenterek Barthout

Bucuresti, junius 19.

Csütörtökön Barthou francia külgy- miniszter tiszteletére a parlament két háza diszgyűlést tart, amelyen Moldovan és Sa- veanu, a parlament két házának elnökei üd- vözik a francia vendéget. Utánuk a pártve- zérek, végül Titulescu mondja el üdvözlő beszédét.

Hitler és Mussolini találkozásának gyakorlati eredménye

Kevesebb bomba robban Ausztriában

Bécs, junius 19.

Az osztrák lapok megállapítják, hogy Ausztria területén enyhült a helyzet. Né- hány helyen kísérleteznek ugyan még papir- mozsarakkal, de általában megszűntnek te- kinthető az az erőszakoskodás, amely a mult

hetekben rémületbe ejtette a lakosságot. A szövetségi vasutak ellen a hét folyamán egyetlen merénylet sem történt. Megállapít- ják azt is, hogy a nemzeti szocialisták ugy- látszik, maguk is megunták az eredményre- len harcot és jószántukból visszavonulnak.

Magyarország déli részén megkezdődött az aratás

Budapest, junius 19.

Szenzációként hatottak azok az első hí- rek hogy Magyarország déli részein meg-

kezdődött az aratás. Bár arra mindenki el- volt készülve, hogy az áprilisi rendkívül- i esők hatása folytán az aratás jóval előbb fo-

Gáztámadási gyakorlat Oradeán

Oradea június 19.

Tegnap délelőtt pontosan fél tizenkét órakor megszólaltak a gyárak vészszirénái, a templomok harangjait félreverték, ezzel akarták jelezni, hogy kezdetét veszi Oradeán az első légi gáztámadási és riadó-gyakorlat.

Különösen a Piactéren látszott meg, hogy valami készül. A falusiak nem jöttek be a városba, állataikat nem hajtották ki a mezőre, sőt voltak olyan emberek is, akik az istállók és sertésolák hasadékait gondosan bedugták, féltek attól, hogy tényleges gáztámadás lesz és elpusztul a jóság.

A városiak voltak azok, akik kevésbé tisztelték ezt a gyakorlatot és kíváncsian néztek ki az ablakokból, kapualjakból, üzletekből, hogy lássák, ami az uccán történik.

A forgalom leállt a villamoskocsik, a-

hol érte őket a sziréna jel, ott állottak meg.

A tűzoltók teljes apparátussal kivonultak és a nagyállomásnál állítottak fel központi tűzjelző állomást. Percek alatt még a tűzoltók telefonját is oda kapcsolták át.

Természetesen humoros oldala is volt azoknak a híreknek, hogy gáztámadási gyakorlat lesz. Tényleg a riporterek a gáztámadás ideje alatt látott cselédeányokat, akik a szokásos marószoda helyett, a gázt vélték jobb és olcsóbb öngyilkossági nemnek és nagy merészen kiállottak az uccára, azt gondolván, hogy igazi gázzal telik meg a levegő.

A gáztámadási gyakorlatot meg fogják ismételni, e hó 22-én este fél 11-kor, amikor az összes villanylámpák ki fognak aludni és 27-én, amikor a vasuti állomást fogják füstfelhőbe borítani.

„Jano nem viszi többé a lobogót“

Két üveges tótra rászakadt az istálló

A szerencsétlen embereket agyonnyomta az istálló fedele

Targu-Mures június 19.

Halálos végű szerencsétlenség történt tegnap a targumuresi Teleky-uccában Zsidó Mihály gazdálkodó istállójába két csebres tót tért be éjjeli szállásra, apa és fia. A két fáradt ember mélyen elaludt, amikor nagy recsegés és ropogással az istálló fala bedőlt és maga alá temette a két szerencsétlen tótot. Mind a ketten szörnyet haltak. Zsidó

Mihály és családja rémülten siettek az istállóba és miután a két emberen már nem tudtak segíteni, kimentették a szarvasmarháikat, amelyek közül több szintén súlyosan megsérült. A rendőrség megindította a nyomozást. Megállapították, hogy a fal beomlását földcsuszamlás okozta. A két vándorlót személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

Battista ezredes a kommunista munkásság ellen fordult

Havana, június 19.

Battista ezredes letartóztatási parancsot adott ki a kubai kommunista munkások vezetői ellen. Általában az a látszat, hogy Battista kéréseket harcot indított a kommunisták ellen. A letartóztatott munkás

vezérek száma hét. Battista letartóztatta még a „Függetlenség vagy a halál“ című titkos társaság vezetőjét is akiről kiderült, hogy a régi állapotokat akarják visszaállítani.

Nyugat-Azsiai szövetséget akar létrehozni a perzsa uralkodó

London, június 19.

A perzsa sah, aki tudvalevőleg már napok óta Törökország területén tartózkodik, azon fáradozik, hogy a nyugatázsiai államokat szövetségbe tömörítse. A perzsa sah Törökország, Perzsia, Irak és Afganisztán bevonásával akarja megteremtteni azt az erős

nyugatázsiai szövetséget, amely az említett országok érdekeinek megvédésére vigyázna. A sah fölhívását Törökországban kedvezően fogadták és beavatott politikai körök remélik, hogy a perzsa sah utja sem lesz eredménytelen.

Budapesten bujkál a síralomházból megszökött halálraitelt fegyenc

Pécs, június 19.

Ismeretes, hogy Márkus-Szabó János madocsa kereskedőt, aki bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta Rusztás Ferenc csendőrőrmestert halálra ítélték. A gyilkos kereskedő, akinek kegyelmi kérvénye most van Horthy Miklós előtt, a szekszárdi fogházban várta sorsa beteljesülését.

Pénteken délből, amikor a foglyokat az udvarra sétára vitték,

Márkus-Szabó János eddig még ki nem derített körülmények között kiszabadult fogolytársai közül és átmászva a fogház 8 méter magas tükés dróttal ellátott kerítésén, megszökött.

Azonnal alarmirozták a fogház egész személyzetét, de minden hiábavalónak bizonyult: a gyilkosnak nyoma veszett. Termé-

szetesen értesítették a környékbeli csendőrségeket, amelyek teljes apparátussal indították meg a nyomozást.

A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a gyilkos kereskedő már régebben készült a szökésre és egyik ismerősének azt mondta, hogy Jugoszláviába akar szökni. — Eppen ezért értesítést küldtek a drávamenti magyar, valamint jugoszláv határőrségekhez is.

Vasárnapra már három megye és pedig Somogy, Tolna és Baranya megyék csendőrsége kutatót lázasan a bandita után, akinek fejére 100 pengő díjat tűztek ki a hatóságok. Márkus-Szabó egy izben már megszökött a fogházból. Akkor két és fél havi fogházra volt ítélve, mert édesanyját súlyosan bántalmazta.

Vasárnap éjszaka érdekes fordulat állott be a nyomozásban. A mohácsi rendőrség ugyanis értesítette a szakszárdi ügyészséget, hogy a csendőrgyilkosnak egyik volt és időközben kiszabadult rabtársa, Kovács Sándor, az egyik dunaparti kocsmában vasárnap délután találkozott a szökött gyilkossal. — Azonnal rendőr után ment, de mire visszatértek, a gyilkos elmenekült.

Vasárnap délután a budapesti rendőrség is bekapcsolódott a nyomozásba. Az Egeresi-úton levő Benedek-féle kocsmában vasárnap délután ugyanis beállított egy fiatalember, aki fél liter bort kért. A fiatalembert kinn várta a társa, akiben a kocsmavendégei a közölt személyleírás alapján felismerni vélték a rendőrgyilkost. A vendégek ekkor üldözőbe vették a két embert, de azoknak sikerült egérvutat nyerniük és eltűntek, üldözőik szeme elől. A budapesti rendőrség most az egész környéket kutatja.

— A gyomorlégzés, gyomornyomás, bélsárgaság, alhasi vérbőrség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelylepedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József“ k-serűviz használata által igen igen sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosi világ azért nyilvánkozik a legnagyobb elismeréssel a magyar Ferenc József vizről, mert hatása izgékonny bélrendszerü egyéneknek is megbízható és rendkívül enyhe

Időjárás

Déli nyugati szél, kissé felhősebb, éjszakai hőemelkedés.

Halálosvégű bicskapárbaj

Turda, június 19.

Halálos kimenetelű parasztpárbaj játszódott le Dambrau községben Crai Aurel és László János régi haragosok összecsapalkoztak és bicskával rontottak egymásnak. De a bicska sem volt elég, László felkapta botját és olyat sújtott Crai fejére, hogy annak két téhasadt a koponyája. Haldokolva szállították be a turdai kórházba.

Eltemették a jugoszláviai magyarság egyik vezérét

Belgrád, június 19.

Vasárnap temették Fátth Ferenc újdéki apátplebánost. A temetési szertartást Bujanovics szabadkai püspöki helynök végezte, aki magyar, német és szerb nyelvű beszédében kiemelte az elhunytak azt az érdemét, hogy több ízben megvédte Ujvidék magyarságának érdekeit.

Rupprecht Londonba érkezett

London, június 19.

Rupprecht bajor királyi herceg, aki az utóbbi években visszavonult a politikától, most váratlanul Londonba érkezett. Rupprecht Münchentől Londonig repülőgéppel tette meg az utat. A német királyi herceget a londoni német nagykövetség fogadta a londoni repülőtéren.

Azt tudta, hogy az élet lényegében nem változott meg, de az a pár gyöngéd szó is boldoggá tette. És most, hogy a folytonos munka immár nem volt lehetséges és nem nyújthatott menedéket gondolatai elől, ez az érzelmek lelkének menedékhelye lett, mint ahogy testének menedékhelye a kis ház volt. Kevesebbet töprengett a jövőt, inkább kötötte le a jelen. Szeretett és szerettek. Azzal a férfivel együtt járt-kelt, akit szeretett, ez igazán elég volt. Igaz, hogy voltak idők, amikor a multra gondolt. Néha önkéntelenül eszébe jutott a színes múlt és valami borzongással gondolt arra, hogy milyen távol esett tőle. Most élesebben látta ezt a múltat mint akkor, amikor a múlt még jelen volt s még ő is benne volt a forgatagában. Eszébe jutott néha a társaság és a helyek, hol társaságban volt, az ötórás teák a Plazán, a mindenféle parfüm, török cigaretta és virág illat keverékével. Eszébe jutott néha a Metropolitan kocsi-feljárója, egy Jeritza-est után amikor selymekbe, nyestbundákba burkolt nők kacagva szállnak be az autókba, felvilágot fehér nyakuk és még fehérebb gyöngysorsuk. Szinte hallotta, mikor becsapódik az autójuk ajtaja. Még a Grand Central nyüzsgő sokasága is eszébe jutott, mikor a közönség vasárnap délután ott zümmög, zsibong, mint a megzavart méhkas.

Ugy gondolt ezekre a dolgokra, mint a cukrászda kirakata előtt álló gyermek a nyálankaságokra. De csak nagyon szelíden bántódott ezek után. És ezt a mostani életét minden bajok, nélkülözések mellett is a réginél nagyobb, szabadabbnak érezte. Arra gondolt hogy városi élete idején valahogy bele volt szorítva a ruhák és társadalmi tilalmak közé. Ezzel szemben vadonbéli életét méltóságtelesebbnek, komolyabbnak látta. Ennek az életnek furcsán kalandos volta valami fantasztikusan teljesnek tűnt fel előtte. Olyan érzéssel járt-kelt, mint aki ujjaszült. De ezt a csodás, újszerű érzést inkább társa varázslatos hatalmának tulajdonította mint a nagyszerű kaland hatásának. Ez az ember kétszeresen mentette meg az életét. Megmentette összezuzott testét a zuhatagokból és megmentette állhatatlan női lelkét a fenyegető veszélytől. Visszaadta neki az erőbe vetett hitét. És voltak elragadtató pillanatai, amikor úgy érezte, hogy egész élete nem elég ahhoz, hogy ezt az adósságot visszafizethesse. Néha, amikor együtt sétáltak az opálos tájon, szeretett volna megállni és szeretne volna magához szorítani Grimshaw karját.

— Szeretlek — szeretne volna ilyenkor mondani. — Bűn, hogy ezt megmondom?

És a bronzszínű arc ellágyulna e szavakra. — Szerettem hallani, ha ezt mondd felelné.

— De bűn? — makacskodnék ő.

— Ha te mondd, nem.

— De te sohasem mondd!

— Gyakran szeretném, de a szabályok ellen volna.

— De mondanád, ha nem kellene törődni a szabályokkal?

— Ennél többet tennék bebizonyítanám. És akkor Claire elgondolkodnék ezen. És aztán megkeresné Grimshaw kezét.

— Már bizonyítod is, mindenem — mondaná Claire. — Azzal bizonyítod be, hogy erős vagy.

Annnyira betöltötték lelküket az érzelmi dolgok, hogy minden más kérdés jelentéktelenné vált. Így például amikor Claire megmutatta Grimshawnak az aranydarabokat, amelyeket a folyóban talált, Grimshaw meg erősítve, hogy arany, de minden érdeklődés nélkül, közönyösen mosolygott.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Junius 21.

Borzalmas robbanás egy francia város közelében -- négy munkás szörnyethalt

Páris, június 19. Borzalmas katasztrófa történt Epinal franciaországi város közelében. A vasuti

alagutat ugyanis munkások kutatták át és eközben egy akna felrobbant. Négy munkás szörnyethalt, heten súlyosan megsebesültek.

SPORT

Itt a legújabb magyar diszkoszvető csillag

Budapest, június 19. A pécsi EAC országos versenyén az ifjú Horváth 46.53 m-rel kolosszális új magyar ifjúsági diszkoszvető rekordot állított fel. Nemzetközi viszonylatban is ragyogó teljesítmény! Horváth aki a pécsi gimnázium növendéke, ezzel az eredményével a berlini olimpia egyik legnagyobb magyar reménységévé lépett elő. Ugyanitt Bódosi nagasban 190, Késmárki 185, Várszegi gerelyben 63.97 m. eredményt ért el.

zium növendéke, ezzel az eredményével a berlini olimpia egyik legnagyobb magyar reménységévé lépett elő. Ugyanitt Bódosi nagasban 190, Késmárki 185, Várszegi gerelyben 63.97 m. eredményt ért el.

Két új világrekord -- Amerikában

Newyork, június 19. Eastman saját félmár-földes (804.4 méteres) világrekordját 1:49.8 mp-re javította.

Cunningham 4:06.7 mp-cel pedig Lovelock tavaly felállított egymérföldes világrekordját adta át a multnak.

A Caska, Krasny (cseh) pár a férfi páros bálnok, Lenos (görög), Costica (román) gyoztek a női párosban

Döntő előtt a többi szám is

Bucuresti, június 19. A bucarestii nemzetközi bajnoki tenisz verseny legujabb eredményei: Poulieff-Krasny cseh 4:6 2:6 6:2 6:4 7:5. Caska cseh-Boter 6:1 6:0 6:0. Elődöntők! Férfi páros: Schäffer, Kukuljevici-Réti, Hamburger 5:2

6:2 6:2 Caska, Krasny-Schmiedt, Pozlieff 6:4 9:7 6:4. Caska, Krasny-Schäffer, Kukuljevici 6:4 7:5 6:2. Döntő. Női párosban győzött a Lenos, Costica pár amely 6:4 6:4 arányban verte a Merhaut, Caracostea párt.

Küzdelem volt, nem játék

Meisl kritikája a világbajnoki döntőről

Bécs, június 19. Meissl a következőket mondja a világbajnoki döntőről:

— Másfélórás elkeseredett csata volt. A játék első részében is több volt a küzdelem, mint a játék. Kizárt dolog, hogy az osztrák csapat ezt az iramot végigállta volna. Nem mutattak a csapatok nagy formákat, durva volt a játék. Érdekes, hogy a mezőny

legjobb embere az öreg Orsi volt. Jó 30 éves dacára olyan fenomenálisan játszott, mint 1928-ban az amszterdami olimpián ahol először csodálta meg Európa. Az olasz győzelem megérdemelt, mert sokkal gyorsabbak voltak sokkal jobban bírták az iramot. Szerintem 10:6 volt a győzelmi esély a játék képe alapján az olaszok javára.

Timisoarán a munkáseggyüttes a bajnok

Timisoara, június 19. A timisoarai került tegnap este tárgyalta a CAT (TAC) óvását, amelyet a munkáseggyüttesel szemben 3:2 rányban elvesztett mérkőzése után adott be. Az óvás szerint a piros-feketék annak idején felfüggesztés alatt állottak, amikor az atlétacsapatot megverték és ezzel a győzelemmel a bajnokságot is megnyerték. A TMTE képviselője azonban a felfüggesztéssel kapcsolatban kijelentette, hogy arról csak a meccs utáni

hétfőn értesült a klub, tehát a központ késedelmes értesítéséért nem lehet őket büntetni. A liga helyét is adott az érvelésnek és a meccset 3:2-ös gólaránnyal a munkások javára igazoltak. Az atléták ezzel szemben a központhoz nyújtottak be felebbezést és ilyenformán a bajnokság kérdése csak ideiglenesen van elintézve, a végleges határozat után kerül sor majd a kerületi, illetve hga-selejtezőkre.

Mit várhat az ország ipara és kereskedelme az orosz-román árucserétől

Oradea, június 19.

A romániai közgazdasági körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a szovjettel való diplomáciai kapcsolatok felvétele elé. Általában azt találgatják, hogy Románia külkereskedelmének milyen kilátásai nyílnak ezzel kapcsolatban, vagyis milyen exportra számíthatunk Oroszországgal szemben. Meg kell először is állapítanunk, hogy ezen a téren rendkívül nehéz jóslásokba bocsátkozni, mert a háború előtti kapcsolatokon kívül ugyyszólván semmi összehasonlítási alappal sem rendelkezünk. Azóta sok esztendő múlt el és nemcsak Oroszország gazdasági összetétele változott meg erősen, hanem a világ közgazdasága is.

Bucurestiben az első hírek hatása alatt nagy reményekkel tekintettek a várható új kereskedelmi kapcsolatok elé. Az első hangokat már olyanok követték, amelyek inkább mértékletességre intették az érdekelteket reményeik felépítésében.

Ha a két állam kivitelét összehasonlítjuk, azt kell tapasztalnunk, hogy ez kisebb eltérésektől eltekintve azonos összetételű. Oroszország, amely ma ipari államnak tekinthető, főképpen gépeket hoz be, míg ezzel szemben petroléumot, fát és kisebb mennyiségű gabonát szállít kifelé. Románia exportja főképpen gabonára, petroléumra és fára szorítkozik. Akadályképen említik fel a szakértők azt a körülményt is, hogy a román exportőrök jelenleg nincsenek abban a helyzetben, hogy szállításaik alkalmával nagyobb kihitelezéseket eszközöljenek Oroszországba. Ezek a körülmények nehezítik meg a két ország közötti árucserét. Ezekről függetlenül azonban mégis nyílik kilátás árucserére. Először is Románia bizonyára kedvező feltételek mellett importálhat kaucsukot, gyógynövényeket, szózott halat, szőrmekeket, míg viszont exportálhat olyan román termékeket, amelyek, ha Oroszország velük rendelkezik is, többre kerülnek a határvidékeken, mert tekintettel kell lenni a gyenge orosz közlekedési és szállítási viszonyokra is. Így tehát élelmiszert vagy mondjuk vasat exportálhat Románia főképpen a határvidékekre, vagy pedig a Kiev-Odessza közötti körzetre irányítva kiviteli szállítmányait. A szakértők e szempontok figyelembevételével

körülbelül másfél milliárdos árucserereformálomra számítanak.

Az általános szempontokon túl az országrészek közül természetesen elsősorban is Besszarábiát érdekelheti a kereskedelmi kapcsolatok felvétele, miután ez az országrész fekszik legközelebb Oroszországhoz és ennek következtében az ő szempontjából lesznek a legcsekélyebbek a szállítási költségek. Különösen a szálló számára fontos a szovjet felé irányuló kivitel fellendülése, mert a szállóban Besszarábiában az idén elsőrangú termés ígérkezik.

Természetesen nagy kérdés marad, hogy

vajjon az orosz piacok felvevőképessége milyen lesz?

Bánsági szempontból nem ártana, ha az illetékesek azzal a gondolattal foglalkoznának, hogy a bánsági lótenyésztés nem arathatna le hasznót az Oroszország felé irányuló kivitelből. A bánsági lótenyésztés ugyanis eddig is nagyon biztató volt, azonban megfelelő piac hiányában a kivitelre és az ilyenképpen való érvényesülésre kevés remény nyílt. Most a román-orosz gazdasági kapcsolatok felvétele után azt hisszük, nagyon is aktuális volna e kérdés beható tanulmányozása.

Jönnek a vidéki lapfejek

Megindult és tömegesen érkezik mindenfelől a lapfej a most lezárt tombolához, úgy hogy kiadóhivatalunk 2-3 nap alatt fel tudja dolgozni az anyagot. A tombolát a hét végén eldöntjük. Addig beküldhetők a lapfejek. A legutóbbi tombola nyertőj közlő újabban következő olvasóink jelentkeztek:

6153 Péterfi Albert Medias vászoncipő.
9857 Müller Bernát Sibiu két pár nő

harisnya,

2371 Gergely Anna, Medias, hat darab női zsebkendő.

354 Moldovan Mihály Baia-Mare vászoncipő.

4815 Kovács Imre Fagaras, 2 kg. cukor
8526 Mocza Ferenc Sft. Gheorghe, hamutartó üvegből.

9282 Veres Zelma Árkos, vászoncipő.

Újabb aranylopást fedeztek fel a baia-marei bányában

Baia-Mare, június 19.

A Baia-marei állami aranybánya vezetőségének már hétek óta feltűnt, hogy ismeretlen tettesek dezsmálják az aranyércet. A rendőrséghez folyamodtak, amely néhány héten belül sikerrel oldotta meg a rejtélyt. A kiküldött detektívek rájöttek, hogy az aranyérc tolvajai nem mások, mint Glück József és Schwartz István munkások, akik a ke-

reszthegyi állami ércolvasztó műhelyekben dolgoztak. A munkásoknak sikerült a szerzős számos ládájuk dupla feneke közé aranyércet csempészniük és így vitték ki észrevétlenül a mintegy 30 ezer lei értékű aranyércet, amelyet később aztán kiolvasztottak. A rendőrség letartóztatta a vakmerő aranytolvajokat.

Sulyos ítéletet hozott a mercurea-ciuci törvényszék egy rablóbanda tagjaira

Mercurea-Ciuc június 19.

Sulyos ítéletet hozott a törvényszék egy rablóbanda tagjaira. Darvas Béla Kánya Bertalan és Simon Dénes többrendbeli betöréses lopást követtek el. A törvényszék

emiatt Darvast 4 évi, Kányát két évi, Simon másfél évi börtönre ítélte. Gábor Ilonkát és Sztojka Lajost gazdaság miatt egy évi, illetve 8 hónapi fegháza ítélt. Az ítéletet a vádlottak megfellebbezték.

A véletlen juttatott rendőr kézre egy kerékpártolvajt

Egy diák fényképfelvétel közben éppen azt a pillanatot vette le, amikor a tolvaj ráült a kerékpárra

Miskolc, június 19.

Rendkívül érdekes körülmények között csipett nyakon egy kerékpártolvajt a miskolci rendőrség. Roser Pál nyolcadik gimnazista fényképezőgéppel a Széchenyi utcában járt, ahol próbafelvételeket csinált. Egyszerre arra lett figyelmes, hogy egy kis kifutófiú sirva panaszkodik a rendőrnek, hogy amíg benn volt egy házban, ellopták a kerékpárját. A gimnazista azonnal közölte a rendőrrel, hogy

színiúság szerint a tolvaj — felszállt a kerékpárra.

A fényképet azonnal kidolgozták és a képen felismerték Révész István munkást, akit már többször is ítélték el kerékpárlopás miatt. Révész csakhamar elfogták és a kerékpárt is megtalálták lakásán.

Szünidő alatt fiatal újságírókat jó keresettel felvesz az Erdélyi Magyarság. Jelentkezni mindenütt a lap megbízottjainál, vagy lapunk kiadóhivatalában.

Erdélyi Magyarság

Június 21.

egyik felvétele éppen akkor készült amikor a ház előtt valaki — minden val-

3 oldal

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16.

Sulyos baleset érte az európai hírhedt törpe Zolit

Budapest, június 19.

Sulyos baleset érte tegnap délelőtt Zolit, az európaszerű népszerű törpe artistát. Zoli tegnap délelőtt a budapesti Newyork kávéház ruhárában rosszul lett s mielőtt segítségére siethettek volna, elvágódott a földön, még pedig oly szerencsétlenül hogy homlokcsontja eltört. A törpe artistát sulyos állapotban szanatoriumba szállították.

Akár Toldi Miklós...

Turda, június 19.

Pop Todor gazdának volt egy hatalmas bikája, amely valamitől megvadult és a gazdára rontott, aki megfogta a bika két szarvát és úgy tartotta féken a feldühödött állatot, míg a szomszédok meg nem kötözték. A bika azonban úgy ráhagott a gazda lábára, hogy kórházba kellett szállítani, ahol megoperálták.

126 évet kaptak összesen az oradeai kommunista per vádlottai

Cluj, junius 19.
A cluji hadbírószék hétfőn este fél 10 órakor öt órai tanácskozás után hirdette ki a kommunista monstre per ítéletét. Eszerint in contumaciam öt esztendő kapott, Kappner Sarolta, Schön Ernő és Grosz Géza, akiket ezenkívül 50 ezer lei pénzbüntetésre és 10 évi jogvesztésre ítélték. Három és fél évet, 10 évi jogvesztést és 10.000 lej pénzbüntetést kapott Fodor István, Hámos József és Brüll József. Három évet, 10.000 lej pénzbüntetést és 10 évi jogvesztést kapott Perl Sámuel, Nagy Ferenc, Bara József, Grün Izsák, Fischer és Schön Lajos. Három évet kapott és 10 ezer lei pénzbüntetést (jogvesztés nélkül) Löbl Piroska.

Két és fél évre 10 ezer lei pénzbírságra és 10 évi jogvesztésre ítélték Gyárfás Vic-

tor, Virányi Károly, Róth Ágnes, Halász Pál Gecző József, Insberger Mihály, Lusztig Ferenc, Nagy Imre, Varga Sándor, Boncos István, Kertész Antal, Fazekas Imre, Kiss Lajos és Schlächter Pál vádlottakat.

Egy év és három hónapra ítélték Gergely és Szatimáry vádlottakat. Hat hónapot kapott Stein Sámuel hetedik gimnazista, Magyarossi István és Lusztig Ferenc, Szuhay Jánost, Nagy Imrét és Pál Józsefet felmentették.

Az ítéletet a vádlottak előtt Negulescu ügyész hirdette ki. Az elítélteket holnap a polgári bírósághoz szállítják át ahol büntetésüket megkezdik.

A vizsgálati fogságban eltöltött időt egyik vádlott büntetésébe sem számították be.

Kuruzslással vádolnak egy szekszárdi tanítónőt

A „páciensek” mind azt vallották, hogy a tanítónő oltásától meggyógyultak

Szekszárd, junius 19.
A szekszárdi bíróság előtt tegnap délután Ruzsinszky Irén 53 éves ozorai tanítónő állt, akit nem kevesebb, mint 115 rendbeli súlyos testisértéssel vádolnak.

A tanítónő ugyanis a hozzáfutók be- tegeket valamilyen oltással kezelte, amely- től azok nyolc napon túl gyógyuló sérülé- seket szenvedtek. A vizsgálat során kiderült,

hogy a tanítónő és két kiskorú társa füs- tölő sósavval oltották be a pácienseket. A tegnapi tárgyaláson számos „páciens”-t hallgattak ki tanuként akik csaknem egybe- hangzóan azt vallották, hogy az „oltásoktól” meggyógyultak, egészségüket, sőt életüket nyerték vissza.

A különös vallomások hatása alatt a bi- róság a bizonyítás kiegészítését rendelte el.

Szeplőt, májfoltot

két hét alatt elmulaszt — észrevétlenül hámlaszt

a FLOREAL 2-es számú krém Egy tégl

Vezérképviselet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Rejtélyes gyilkosság Zalau mellett egy tanyán

Megfojtottak egy embert, akinek hullája 8 napig feküdt a szalmakazal tövében

Zalau, junius 19.
Pénteken délután a zalau Jakabfi-féle tanyán egy szalmakazal tövében, szalmával befedve egy negyven év körüli férfi hullájá- ra bukkantak. A hulla nyaka körül zsinegből hurok volt és így kétséget kizáróan megál- lapítható, hogy az áldozatot megfojtották. Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek és a kiszállott bizottság megállapítása sze-

rint a hulla mintegy nyolc nap óta fekszik a kazal alatt. Ezen megállapítás alapján az a feltevés hogy a szerencsétlen embert, aki- nek kilétét eddig nem sikerült kinyomozni, az azelőtt egy héttel lezajlott országos vá- sárkor hazamenet gyilkolták meg és rej- tették el az országot közelében levő szalma- kazalba. A tettes kézrekerítése érdekében széleskörű nyomozás indult meg.

Jó eredmények a cluji kerületi atlétikai bajnokságokon

Cluj, junius 19.
Vasárnap délután 3 órakor népes mező- nyi atlétikai verseny volt a cluji sporttele- pen. Az atléták a pálya használhatatlansá- ga miatt nem tudtak megfelelően trenirozni. Ez magyarázza, hogy az eredmények között gyengék is vannak. Ilyen pályán egy Nurmi sem tudna kiválót produkálni. Részletes er-

Rudugrás: 1 dr Biró Lajos (KAC) 340 cm. 2 Stinghe (U) 315 cm. 3 Biró András (KAC) 280 cm.

400 m. 1 Bodonyi (KAC) 55.8 mp. 2. Stinghe (U) 3 Lupan (U)

100 m. 1 Lupan (U) 11.6 mp. 2 Dejena- riu (KAC) 3 Horoth (U)

Súlydobás 1 Horváth (KAC) 11.58 2 Dobos (U) 11.29 3. Herszenyi (KAC) 11.27.

1500 m. 1 Weinrich (KAC) 4 p. 43.6 mp. 2 Méder (KAC) 4 p. 58.6 mp. 3 Gon- reanu (KKASE).

Magasugrás: 1 Dongán (KAC) 165 cm. 2—3—4 Herszányi (KAC) Horeth (U) és Mészáros (KAC) 150 cm.

Gerelydobás: 1 dr Biró Lajos 40.75 m. 2 Vlaicu (U) 40.60 m. 3 Biró András 39.05.

3000 m. 1. Weinrich (KAC) 10 p. 58.6 mp. 2 Sárkány (KAC) finishben nyerve. 3. Fuchs (KAC).

800 m.: 1. Bodonyi (KAC) 2 p. 10.7 mp. 2 Sárkány (KAC) 2 p. 19.4 mp. 3 Ganreanu (KKASE).

Távolugrás: 1 Lupan (U) 655 cm. 2. Domsa (KAC) 588 cm. 3. Herszenyi (KAC) 572 cm.

Diszkoszvetés. 1 Bende Jenő (KAC) 34,22 m. 2 Biró Lajos dr (KAC) 30.79 m. 3. HeHrszenyi (KAC) 30.42 m.

Diákbetörőbandát tartóztatott le a buzau rendőrség

Buzau, junius 19.
Az elmúlt éjjel a városban vakmerő betörés történt. Egy cukrásztól 650 ezer lei készpénzt loptak el az ismeretlen betörők, a kiknek kézrekerítésére a rendőrség teljes erővel megindította a nyomozást. Tegnap reggel sikerült is elfogni a betörőbanda tag- jait akik közül három középiskolai diák volt. Ugyanezek a diákok követték el hetek- kel ezelőtt a város másik nagyszabású betö- rését is, amikor Filip Adler kereskedőtől 280 ezer leit loptak el.

RADIOMŰSOR

SZERDA

Bucuresti. 12: tőzsde, déli zene gramofon lemezek 12.40: Könnyű lemezek 18: Dinicu-zenekar 20: Massenet: Manon opera öt felvonásban.

Budapest. 6.45: tora. Utána: hangleme- zek. 9.45: hírek 10: Felolvasás. Közben gramofon 12: Időjárásjelentés 12.05: Hédervári Ferenc és Béla cigányzenekara, 12.30: Hí- rek, 13.20: Pontos időjárás és vízállásjelen- tés, 13.20: Virány László szalonzenekara 14 és 40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, ár- folyamhírek 16: Meddig nőnek s milyen kort érnek a fák. 16.45: Időjárásjelentés, hírek 17: Budapesti Hangverseny Zenekar 18: Baktay Ervin dr. előadása 18.30: Farkas Márta hegedül zongorán kíséri Kósa György 17: A rádiótárgyjáték húzása 20: A rádió külügyi negyedórása 20.15: Operaelőadás a Studióból 22.15: Hírek időjárásjelentés, üge- tőversenyeredmények, 22.30: Csorba Dezső és cigányzenekara, 22.45: Báró Stein Károly- nak, az osztrák diákszövetség elnökének fel- hívása magyar diákifjúsághoz 22.25: Pataky Vilmos jazz-zenekara.

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti. 12: tőzsde, déli zene gramofon lemezek 12.40: Könnyű lemezek 18: Fania Luca cigányzenekara. 19.45: Leme- zek.

Budapest. 6.45: torna. Utána: gramofon. 9.45: Hírek, 10: Felolvasás, 10.30: Hangverseny. 12.30: Hírek, 13.30: Alláetalan zenészek szimfonokus zenekara, 14.40: Hírek, 15.30: Diákfélóra. 16: Felolvasás. 16.20: Frits Mik- lós gitározik. Utána időjelzés hírek. 17: Hai- niss Elemér dr felolvasása. 17.30: Bertha Istvá szalonzenekara. 18.30: Sportközlemé- nyek. 18.45: Schober Ágota zongorázik. — 19.20: A tárgysorsjáték húzása. 20.20: Ru- tén dalok. 21.15: Sportrejtvény verseny. 21.15: Sportrejtvény verseny. 21.25: Gramofon. 22.40: Operaházi zenekar.

Erdélyi Magyarág

Junius 19.

Felmentette a targu-muresi tábla Baumgarten László róm. kath. főgimnáziumi tanárt a kommunistaság vádja alól

Kiegészített ötös tanács tárgyalta az érdekes pert

Targu-Mures, junius 19.
Rendkívül érdekes pert tárgyalt ma az ítélőtábla kiegészített ötös tanácsa. Vádoltként a tábla előtt Baumgarten László a mercuria-ciuc-i róm. kat. főgimnázium fiatal tanára állott a mercuria-ciuc-i törvényszék előtt lefolytatott per után a törvényszék ugyan felmentette a kommunista propaganda vádja alól de az ügyész az ítéletet meglebbezte és így került az ügy az ítélőtábla elé.

A fiatal 27 éves francia szakos tanár ellen az volt a vád, hogy a tavaly, amidőn a mercuria-ciuci érettségizőket elkísérte Brasovia, hogy ott a bizottság előtt a érettségi vizsgálatokat a növendékek letegyék, olyan csomagot fogadott el továbbításra, amelyben kommunista természetű röpiratok voltak. Azzal vádolták Baumgarten Lászlót, hogy a kommunista szervezet tagjai és mint ilyen, segédkezett akart nyújtani a brasovi kommunistáknak, hogy a röpiratokat tartalmazó csomagot a székelyföldre elszállítsa.

A különös vád ellen a tanár azzal védekezett, hogy neki sejtelt sem volt arról, hogy a neki átadott csomag kommunista nyomtatványokat tartalmazott. Abban az időben az egyetemi hallgatók és a magyar fiatalok több része egy ugynevezett falumozgalmat folytatott le, amely azonban teljesen távol állott a kommunista propagandától. Baumgarten, aki különben író is és több napilapban, folyóiratban jelennek meg cikkei, azt gondolta, hogy a fiatalok irodalmi lapját adják át neki Mercuria-Ciucra való továbbítás végett. Azonban agent-provocatour hálójába került, aki kihasználva a tanár helyzetét, kommunista tartalmú csomagot juttatott neki.

Baumgarten tanárt akkor letartóztatták és 39 napig vizsgálati fogságban tartották. A tanár letartóztatása nagy felháborítást keltett a székelyföldön, hiszen sokan ismerik. A törvényszék a megtartott tárgyaláson felmentő ítéletet hozott, míg az ügyész felebbezése folytán az ügy a tábla elé került. Kétizben tárgyalta ezt az ügyet a helyi tábla Popescu táblabíró elnökelete alatt. Az első alkalommal a hármas tanács körében véleményeltérés merült fel, amiért szükségessé vált a táblai tanács öttagú kiegészítése. Dr. Nestor Justin, Baumgarten védője nagyszabású védőbeszédében kifejtette, hogy a vád-

lott elleni hadjárat tulajdonképpen inszenálva volt. Hivatkozott Baumgarten irodalmi munkásságára, amelyekből szemelvényeket hozott a tárgyalásra és átadta Popescu elnöknek tanulmányozás végett. Az első tárgyaláson nem hoztak ítéletet, éppen a már említett véleményeltérés miatt.

A tábla szombaton ötös tanácsban tárgyalta le Baumgarten ügyét. A vádlott az utolsó szó jogán hivatkozott nyugati kultúrájára, elmondta, hogy Párisban tanult a Sor-

bonneon és ott nyert oktatása kizárja, hogy kommunista eszmékkel foglalkozna.

A tábla rövid tanácskozás után hiedelte ki ítéletét. A táblai tanács három tagja Baumgarten felmentése mellett szavazott, míg kettő megbüntetését kívánta. Így szavazattöbbséggel a táblai tanács helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét.

Avramescu főügyész felebbezést jelentett be a semmitőszékhez.

Vaijon mi lesz még ebből?

A bánsági nemzeti-párt Bocu Sever mellett

Timisoara, junius 19.
A nemzeti parasztpárt bánsági tagozata vasárnap népes gyűlést tartott és az öszszejeövetelen hozott határozat kétségtelenül jelentős eseményt jelent az ország legtekintélyesebb ellenzéki pártjának életében. — Százötvenhárom község képviselőjében közel ötszázán gyűltek egybe, de sokan jöttek el Bucurestiből, Clujról és az ország más városaiból is. A gyűlés a legteljesebb bizalmat szavazta Maniu Gyulának és több felszólaló követelte, hogy vonják vissza Bocu Sever

nek, a bánsági tagozat elnökének a pártból való kizárását. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja hogy a nagygyűlés a legteljesebb bizalmat szavazza Bocu Severnek, közösséget vállal eljárásával és felhívja a központi hogy vonja vissza kizárási határozatát és adjon elégtételt az alapítalannul meghurcolt Bocu Severnek.

Ezután nagy lelkesedéssel Bocu Severt újból a bánsági tagozat elnökévé választották.

Ez is mai típus!

Aranyítju, aki táncosnőktől ékszeret lop

Letartóztatták Radó Imre targu-muresi szikvizgyárost

Targu-Mures, junius 19.
Szenzációs letartóztatás tartja izgalomban a székely főváros társadalmát. A rendőrség bünyügyi osztálya az egyik mulató táncosnőjének feljelentésére szombaton délelőtt előállította Radó Imre fiatal szikvizgyárost, a targu-muresi társaságok ismert aranyifját.

Radó Imre a targu-muresi éjszaka legismertebb alakja volt. Állandóan bárokban és kávéházakban látták, egész éjszakákat át dorbézolt, óriási számlákat csinált, amelyeket azonban pontosan kiegyenlített. Tudták ugyan, hogy jó módú ember, de mégis azt tartották, hogy ilyen költsékes életmódra polgári vagyonából nem futhatja. Most azonban világhíresség derült Radó titokzatos pénzforrásaira is.

Radót egyik táncosnő jelentette fel, hogy együttlétük alkalmával elemelte a táncosnő 10 ezer lei értékű karkötőjét és egyik gyűrűjét.

A rendőrségen először hitetlenkedve fogadták a feljelentést, majd midőn a táncosnő erősködött, előállították Radót, aki először tagadni próbált, de a táncosnő adatainak súlya alatt megtört és vallani kezdett. Elmondta, hogy már évek óta dézsmálgatja a bárnők ékszereit és az így elemelt holmit Rossmann Mihály ékszerész utján értékesíti.

A rendőrség átadta ugy az aranyifjut, mint az ékszerész az ügyészségnek, amely kihallgatásuk után kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

A letartóztatás kínos meglepetést keltett városunkban mivel Radónak előkelő rokonsága és kiterjedt baráti köre van.

Forróvizet rántott magára Turdán egy kis gyermek

Turda, junius 19.
Borzalmas gyarmekszerencsétlenség történt tegnap a városban. Nicola Anna másfél éves kislány játék közben magára huzott egy forróvízzel telt fazekat és súlyosan öszszeégette magát. Beszállították a kórházba de megmaradásához kevés a remény.

Megmarta a farkaskutya Nagy Imre festőművészt

Mercurea-Ciuc junius 19.
A városban már hetek óta állandó rémületet terjeszt egy hatalmas farkaskutya, amelynek a tulajdonosa Jenny Dezső postafőnök. A gyermekeket halálraijeszti és nem egyszer véres következménye is volt a kutya szabad garázdálkodásának. Most felöltözata van a hatalmas farkaskutyánk. Nagy Imre festőművészt háromszor megharapta. A rendőrség végre is beleavatkozott és megindította az eljárást Jeney ellen.

APROHIRDETÉSEK

Bucurestibe ügyes lapárosok felvételnek jó keresettel. Jelentkezni Bucurestiben, Balcan Press, Str. Cobalcescu 29, vagy a kiadóhivatalban.

Valódi "Kühne"-féle csibe keltetőgépek és műanyagok igen előnyös árban eladók. Oradea, Str. Francieze 12. 386

Ügyes lapárosokat jó keresettel ugy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarság árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ár 25 lej.

Befőzéshez hólyagpapir, celofánpapir és zsinag kapható Pásztor Ede papíráruházában Oradea, Mihai Viteazul 4. szám.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA